

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.280/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró Felperes1 (felperes címe) felperesnek dr. Kaszás Eszter ügyvéd (alperesi képviselő címe) által képviselt Alperes1 (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. március 29. napján kelt 6.G.40.671/2020/75. számú ítélete ellen a felperes részéről 79. és 82. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 92.191 (Kilencvenkettőezer-százkilencvenegy) forintra, továbbá 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa összegre leszállítja. A felperest mentesíti az államnak külön felhívásra fizetendő 1.485.000 (Egymillió-négyszáznegyvenötezer) forint kereseti illeték megtérítése alól;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 237.600 (Kettőszázharminchétezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte az alperesnek 15 napon belül 1.592.191 forint perköltség, valamint az államnak külön felhívásra 1.485.000 forint illeték megfizetésére.

A határozat indokolása szerint az elsőfokú bíróság a felperes végleges kereseteként 30.000.000 forintnak a 2016. márciusi 280 forint/svájci frank árfolyammal számított összege, azaz 105.653 svájci frank kár és ennek évi 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére irányuló

keresetet bírálta el, és azt a felperes által eshetőlegesen megjelölt jogalapok (a szerződésszegéssel okozott kárfelelősség szabályai, a rosszhiszemű jogalap nélküli birtoklás szabályai és a szerződésen kívül okozott károkért való kárfelelősség szabályai) egyike alapján sem látta teljesíthetőnek. Megállapította, hogy az alperes a felperessel kötött szállítványozási szerződésből származó kötelezettségét szerződésszerűen teljesítette, így a szerződésszegés nem nyert bizonyítást, amint az sem, hogy az alperes szállítványozóként a visszerthes raktározási szerződés lejártát követően jogalap nélkül tartotta birtokában a per tárgyát képező műalkotást és szintén bizonyítottság hiányában nem látta alkalmazhatónak a szerződésen kívül okozott károkért való kárfelelősség szabályait. Miután a kereset jogalapját egyik érvényesített jog szerint sem látta fennállónak, a kárösszegezését – ebben a körben azt, hogy a felperes és közeli hozzátartozója között létrejött, közokiratba foglalt egyezség alkalmas-e annak alátámasztására – nem vizsgálta.

A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 78. § (1) bekezdése alapján határozott azzal, hogy az alperes perköltsége a rPp. 75. § (2) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján megállapított bruttó ügyvédi munkadíjból, valamint az alperes által előlegezett 92.191 forint fordítói díjból áll és a felperes a nála felmerült, általa előlegezett valamennyi költséget a pervesztessége miatt maga köteles viselni. A felperes a 250.000 forintról 30.000.000 forintra felemelt keresete után az illetékkülönbözetet nem rótta le, amelynek megfizetésére a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

A felperes fellebbezésében tartalma szerint [rPp. 3. § (2) bekezdése] kérte az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésének részbeni megváltoztatását és az elsőfokú perköltségnek a pertárgyérték alapján számított 15.000 forint ügyvédi munkadíjra, továbbá az általa már teljesített 15.000 forint eljárási illetékre való leszállítását, valamint az alperes kötelezését a másodfokú perköltség megfizetésére, de nem látta akadályát a rPp. 252 § (2) bekezdése alkalmazásának sem.

Fellebbezésében és annak indokait kiegészítő beadványában az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit azért tartotta jogszabálysértőnek, mert a kereset összegét az elsőfokú ítéletben figyelembe vett 30.000.000 forintra nem emelte fel, az érvényesített kárának összege és ekként a pertárgy értéke az elsőfokú eljárás során végig 250.000 forint volt. A keresetváltoztatásra is irányadó rPp. 121. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelő 30.000.000 forint kár megtérítésére irányuló határozott, a bíróságnak címzett kereseti kérelmet nem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy melyik beadványát tekintette keresetváltoztatásnak, a 2020. augusztus 17-én kelt beadványában azonban csupán felszólította az alperest a kárának megfizetésére, de az ott írt követelést nem tette a per tárgyává. Az elévülés megszakításának érdekében az alperesnek szóló fizetési felszólítás a magyar nyelv szabályai szerint sem értelmezhető a bíróságnak címzett kereseti kérelemként előadott keresetváltoztatásnak, mert a bíróságot nem kérte arra, hogy ebben az összegben marasztalja az alperest. Az elsőfokú bíróság ezért a rPp. 3. § (1) és (2) bekezdéseinek megsértésével tekintette a beadványában foglaltakat keresetfelemelésnek és ezt az álláspontját az elsőfokú ítélet meghozataláig nem hozta a felperes tudomására, a rPp. 117. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat megsértve nem tüntette fel a jegyzőkönyvben, a felperest nem hívta fel a kereseti illeték kiegészítésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rPp. 75. § (2) bekezdésében és 78. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kötelezte a pervesztes felperest a perköltség viselésére. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban csatolta a jogi képviselője által kiállított számlát, amiben foglalt költségek az alperes oldalán a perben szükségszerűen felmerült kiadások. Álláspontja szerint a számlával teljeskörűen bizonyította. az ügyvédi munkadíjat, így annak viselésére az elsőfokú bíróság a felperest jogszerűen kötelezte, ezen felül 92.191 forint fordítási költséget is előlegezett, amely szintén a pervesztes felperest terheli. Kiemelte, hogy a felperes folyamatos keresetváltoztatásaira tekintettel a jogi képviselőnek sok beadványt kellett szerkeszteni és az alperes képviselője – ellentétben a felperessel – minden tárgyaláson megjelent. Az eljárás elhúzódása kiemelkedő terhet jelentett számára, az elsőfokú eljárásban őt terhelő kötelezettségnek eleget tett, beadványait két nyelven nyújtotta be, amelyhez képest a felperes a bíróság felhívásait, bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette.

A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra irányuló fellebbezést a felperes kérelme alapján tárgyaláson bírálta el, amelynek során nem érintette az elsőfokú ítéletnek a per főtárgyára vonatkozó, keresetet elutasító rendelkezését, ami a rPp. 228. § (4) bekezdése szerint elsőfokon jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését alaposnak találta.

Az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett keresetet elutasító rendelkezésére figyelemmel nem volt és nem is lehetett a másodfokú eljárásban vitás, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban teljes egészében pervesztes lett, így a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének viselésére. A felperes fellebbezésében az alperes részére megítélt perköltségnek azokat az elemeit (ügyvédi munkadíj, kereseti illeték) támadta, amelyek számítási alapját a pertárgy értéke jelenti, nem tért ki az alperes által előlegezett 92.191 forint fordítói díjra, amely a rPp. 75. § (1) bekezdése szerint szintén a perköltség részét képezi és amelyet a rPp. 78. § (1) bekezdése szerint teljes pervesztesség mellett – mint a perbeli esetben – a pervesztes fél a pertárgy értékétől függetlenül köteles megtéríteni a költségeket előlegező pernyertes fél részére.

A másodfokú eljárásban ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes a keresetét – ahogy azt az elsőfokú bíróság az ítéletében a kereseti kérelem körében rögzítette és a perköltség számításánál figyelembe vette – valóban felemelte-e 250.000 forintról 30.000.000 forintra.

Az elsőfokú bíróság a 6.G.40.671/2020/21-I. számú végzésből kitűnően a felperes 2020. augusztus 17-én kelt beadványában foglaltakat tekintette keresetfelemelésnek, mert a

végzéssel az alperest a felemelt keresettel kapcsolatos ellenkérelem előterjesztésére hívta fel. Ennek a beadványnak az utolsó bekezdésében a felperes felszólította az alperest, hogy „...a felperes teljes kárát, a magyar bíróság által jogerősen megítélt 30.000.000 forintnak a 2016. márciusi, 283 forintos árfolyamon számolt összegét, 105.653 svájci frankot a tőkeösszeg után a ZGB (Svájci Polgári Törvénykönyv) szerint fizetendő évi 5 %-os kamattal együtt 15 napon belül utalja át a felperes számára”. Ezt a felperesi nyilatkozatot a felperes helytálló érvelése szerint a következők miatt nem lehetett keresetfelemelésnek tekinteni.

A kereset összegének megváltoztatására irányuló kérelemre is alkalmazandó rPp. 121. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kereseti kérelemnek a bírósághoz címzett határozott kérelem minősül, amely pénzfizetésre irányuló marasztalási kereset esetén magában foglalja egyrészt a marasztalási összeget, másrészt a bírósághoz intézett azon kérelmet, hogy a bíróság az alperest ennek megfizetésére kötelezze. Ennek megfelelően keresetfelemelésnek, vagyis a kereset összege megváltoztatásának csak az olyan bírósághoz intézett kérelem minősül, amely az alperes marasztalására irányul és amelyből kitűnik, hogy a korábbi kereseti kérelmével szemben a felperes milyen összeg megfizetésére kéri kötelezni az alperest a bíróságtól. Mindezeknek a követelményeknek a felperes 2020. augusztus 17-i beadványának utolsó bekezdésében foglalt nyilatkozat a tartalma alapján nem felel meg, mert annak címzettje nem a bíróság, hanem az alperes, tárgya pedig nem az alperessel szemben a bíróságtól kért jogvédelem, vagyis az alperes meghatározott összeg megfizetésére kötelezése, hanem az alperes önkéntes teljesítésre való felhívása. Ahogy arra a felperes a fellebbezésében helytállóan utalt az alperes részére szóló fizetési felszólítást a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint sem lehet a bírósághoz címzett keresetfelemelésnek tekinteni.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság megsértette a rPp. 3. § (2) bekezdésében foglalt, a felek nyilatkozatához, illetve a kereseti kérelemhez való kötöttség elvét, mert olyan felperesi nyilatkozatot tekintett keresetfelemelésnek, amely sem a tartalma, sem pedig az elnevezése alapján nem minősülhetett annak. Ebből következően a 30.000.000 forint kártérítési igény elbírálásával a rPp. 215. §-át megsértve túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amely eljárási szabálysértéseknek azonban nem volt az ügy érdemi elbírálására kiható, a rPp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását szükségessé tevő jelentősége, mert az elutasító döntés azon alapult, hogy a felperest a keresettel érvényesített jog nem illeti meg, jogalap hiányában egyik kárfelelősségi alakzat alapján sem jogosult arra, hogy kárai megtérítését az alperestől követelje. A kárösszegezését az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, a felperes pedig fellebbezésében a per főtárgya tekintetében az elsőfokú döntést nem támadta. A jogszabálysértésnek a pertárgy értékét és ekként a perköltség összegét érintő következménye a felperes fellebbezése alapján a másodfokú eljárásban orvosolható volt.

Miután az elsőfokú bíróság nem tekinthette volna a felperes beadványában foglaltakat keresetfelemelésnek, nincs jelentősége annak, hogy ezt az elsőfokú eljárásban a felperes tudomására hozta-e, ezért a Fővárosi Ítéltábla csupán megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság a 69. sorszámú végzésével – amely határozatot a rPp. 99. § (2) bekezdése alapján 2022. március 25-én a felperes részére kézbesítettnek kellett tekinteni – tájékoztatta arról a felperest, hogy a 2020. augusztus 17-i beadványában foglaltakat tekinti végleges keresetnek és ezzel kapcsolatosan az idegen pénznemben való marasztalással összefüggésben hiánypótlásra hívta fel, amire a felperes nem nyilatkozott. Az elsőfokú bíróság a 30.000.000 forint megfizetésére

irányuló keresetet még abban az esetben sem tekinthette volna végleges keresetnek, ha a felperes a keresetét az előbbi összegre valóban felemelte volna, mert 2020. augusztus 17-ét követően a 2021. április 10-én kelt beadványában egyértelműen 250.000 forint kár és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A fentieknek azonban azért nem volt jelentősége, mert az elsőfokú bíróság a felperes 2020. augusztus 17-i beadványában foglalt nyilatkozatát attól függetlenül sem tekinthette keresetfelemelésnek, hogy a felperesnek az elsőfokú eljárásban módjában állt vagy sem ez ellen az értelmezés ellen tiltakozni. A tárgyalási jegyzőkönyvben csak a tárgyaláson szóban előadott keresetfelemelést kell feltüntetni, amennyiben arra írásban kerül sor, elegendő, ha a bíróság a vonatkozó beadvány ismertetésével teszi azt az eljárás részévé és a jegyzőkönyvben csupán az ismertetésre utal.

A felperes elsőfokú eljárásban előterjesztett és a bíróság által elbírálandó kereseti kérelme 250.000 forint kár és késedelmi kamatai megfizetésére irányult, ezért a rPp. 24. § (1) bekezdése szerint ezt az összeget kellett a pertárgy értékének és az illeték alapjának tekinteni, amelyhez képest az elsőfokú bíróság az alperes részére megítélt ügyvédi munkadíj és a kereseti illeték megállapításánál 30.000.000 forintos pertárgyérték alapján számolt. A helyes számítás szerint az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alperest a pertárgyérték 5 %-át kitevő, de legalább 10.000 forint ügyvédi munkadíj illeti meg, amit a felperes a fellebbezésében 15.000 forintban kért megállapítani. E nyilatkozathoz való kötöttségre, továbbá arra figyelemmel, hogy az alperes képviselője általános forgalmi adó fizetésére köteles a Fővárosi Ítéltábla a perköltség körében az ügyvédi munkadíjat 15.000 forint + áfa összegben állapította meg.

A fellebbezési ellenkérelem kapcsán a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az IM rendelet 3. § (2) bekezdésében meghatározottól eltérő összegű ügyvédi munkadíj megállapítására abban az esetben van lehetőség, ha a fél munkadíjként a közte és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díjat érvényesíti az IM rendelet 2. §-a alapján. Ennek azonban elengedhetetlen feltételét jelenti a megbízási díj összegének a megbízási szerződés csatolásával való igazolása, amit az alperes képviselője által hivatkozott számlák nem pótolnak, mert azok egyrészt nem tartalmaznak utalást arra, hogy az alperes a jogi képviselőjével megbízási szerződést kötött, másrészt az abban meghatározott megbízási díj összegére sem. A Fővárosi Ítéltábla nem látott lehetőséget az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a munkadíj jogszabály szerint számítottnál magasabb összegben való megállapítására a fellebbezési ellenkérelemben előadott körülményekre figyelemmel sem. Az eljárás elhúzódását érintően nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a keresetlevél ugyan 2017. január 31-én érkezett a bíróságra, azonban a külföldi székhelyű alperes részére való kézbesítés miatt az alperes 2020. március 17. napján terjesztette elő az ellenkérelmét, amelyhez képest a per két év elteltével befejeződött, amely időtartam alatt az alperes kétségkívül előterjesztett alaki védekezést és érdemi ellenkérelmet, valamint a bíróság felhívására, a felperes beadványaiban foglaltakra nyilatkozatot tett, azonban számos esetben beadványaiban a korábban már előadott jogi érvelését és okfejtését ismételte meg, a két nyelven való benyújtással kapcsolatosan felmerült költségei megtérítésére pedig az ügyvédi munkadíjtól függetlenül tarthatott igényt.

A felperes a 250.000 forintos pertárgyérték mint illetékalap szerint fizetendő kereseti illetéket [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdés, 42. §

(1) bekezdés a) pont] vagyis 15.000 forintot a keresetlevél benyújtásakor megfizette, az Itv. 41. § (1) bekezdése a fentebb megjelölt eljárási szabálysértés miatt nem volt alkalmazható, ezért a felperesnek további kereseti illeték fizetési kötelezettsége – amelyre egyebekben az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás alatt nem is hívta fel – nem volt.

A Fővárosi Ítéltábla mindezen indokokra tekintettel az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes által fizetendő perköltség összegét az általa nem vitatott összegű fordítói díjra és 15.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjra leszállította, valamint mentesítette a további illetékfizetési kötelezettség alól.

A fellebbezés eredményre vezetett, ezért az alperes a rPp. 239. §-a alapján alkalmazott 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú perköltségének megtérítésére, amelynek körében a rendelkezésre álló adatok szerint a fellebbezési illeték összegét lehetett figyelembe venni. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési illeték alapjának az Itv. 39. § (1) bekezdése szerint a perköltségből vitássá tett követelésrész értékét tekintette, ennek alapján az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési illeték 237.600 forint, amelynek megfizetésére az alperest kötelezte. A felperes ehhez képest 11.900 forinttal magasabb összegű fellebbezési illetéket fizetett meg, ezért az Itv. 80. § (1) bekezdés f) és g) pontjai alapján a szükségtelenül megfizetett összeget az állami adóhatóságtól visszaigényelheti.

Budapest, 2023. március 7.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Felker László

bíró